

Latina pro historiky umění

Slovník

A

ā, ab *od* - s abl.

abietārius, ī, m. *truhlář*

ad *k, do, u* - s ak.

aedificō, āre, āvī, ātum *stavět*

aestimō, āre, āvī, ātum *posuzovat, hodnotit*

agricola, ae, m. *rolník*

altus, a, um *vysoký*

angustus, a, um *úzký, stísněný*

anima, ae, f. *duše, život*

ante *před* - s ak.

applicō, āre, plicāvī, plicātum *připojovat, přidávat*

apud *u* - s ak.

arx, arcis, f. *hrad, tvrz*

asper, era, erum *něžný, jemný*

aurifāber, ī, m. *zlatník*

B

bēllum, ī, n. *válka*

bibliopōla, ae, m. *knihkupec*

bibliothēca, ae, f. *knihovna*

bibliothecārius, ī, m. *knihovník*

C

caelum (i coelum), ī, n. *nebe*

calix, calicis, m. *kalich*

campāna, ae, f. *zvon*

campānārius, ī, m. *zvonář, zvoník*

candēlābrum, ī, n. *svícen*
cantō, āre, āvī, ātum *zpívat, opěvovat*
castrum, ī, n. *hrad, tvrz*
cīvitās, cīvitātis, f. *město, občanství*
clārus, a, um *slavný, jasný*
collēgium, ī, n. *kolej, cech, bratrstvo*
columna, ae, f. *sloup*
commōdum, ī, n. *zisk, užitek*
contrā *proti-* s ak.
cōpia, ae, f. *množství*
coniūx, coniūgis, m. f. *manžel, manželka*
corōna, ae, f. *koruna, věnec*
coronō, āre, āvī, ātum *zdobit, korunovat*
cum *s* - s abl.

D

dē *o, z (shora dolů)* - s abl.
delīnēō, āre, āvī, ātum *nakreslit, namalovat*
dexter, t(e)ra, t(e)rum *pravý*
doctus, a, um *učení*
dominus, ī, m. *pán, vladař*
dōnum, ī, n. *dar, oběť*
dux, ducis, m. f. (gen. pl. ducum) *vůdce, kníže, vévoda* archidux, cis, m. *arcivévoda*

E

ē, ex *z (ven z něčeho)* - s abl.
ecclēsia, ae, f. *kostel, církev*
episcopus, ī, m. *biskup*
eques, equitis, m. *jezdec, rytíř*
excelsus, a, um *vysoký, vznešený*
exemplar, exemplāris, n. *příklad*

F

fabrica, ae, f. *stavba, řemeslo, dílna*

fāma, ae, f. *pověst, vyprávění*

fāmōsus, a, um *proslulý*

famulus, ī, m. *tovaryš, čeledín, sluha*

flūmen, flūminis, n. *řeka, proud*

foedus, foederis, n. *smlouva*

fulmen, fulminis, n. *blesk*

fundāmentum, ī, n. *základ*

fundō, āre, āvī, ātum *zakládat*

G

gener, erī, m. *žet'*

genitrīx, genitrīcis, f. *rodička* (genitrīx Deī Boborodička, Panna Mariè)

glōria, ae, f. *sláva*

H

honor, honōris, m. *čest*

hospitāle, hospitālis, n. *nemocnice, špitál*

I

ignis, ignis, m. *ohně*

imāgō, imaginis, f. *obraz, malba, rytina*

impressor, impressōris, m. *tiskař*

in + akuzativ do (na otázku kam? např. in ecclēsiam *do kostela*)

+ ablativ v, ve, na (na otázku kde? např. in ecclēsiā *v kostele*)

incola, ae, m. *obyvatel*

inchoō, āre, āvī, ātum *začínat*

īnscrīptiō, īnscrīptiōnis, f. *nápis*

inter *mezi-* s ak.

intrā *uvnitř*- s ak.

iuvō, āre, iūvī, iūtum *tešit* s akusativem *podporovat, pomábat* (magistrum iuvāre *pomábat učitelì*)

J

L

labor, labōris, f. *práce*

lapiçida, ae, m. *kameník*

lapis, lapidis, m. *kámen*

lātus, a, um *široký, rozlehlý*

laudō, āre, āvī, ātum *chválit, oslavovat*

liber, era, rum *svobodný, upřímný*

liber, ī, m. *knihy, dílo*

liberī, ōrum, m. *děti*. (pomnožné)

lignārius, ī, m. *řezbář*

littera, ae, f. *písmeno* ale litterae, ārum, f. *věda, dopis*

longus, a, um *dlouhý*

lūcifer, fera, ferum *přinášející světlo*

M

magister, ī, m. *učitel, představený*

magnus, a, um *velký*

mare, maris, n. *moře*

martyr, martyris, m. f. *mučedník, mučednice*

mīles, militis, m. *voják, rytíř*

monastērium, ī, n. *klášter*

murātor, muratōris, m. *zedník*

Mūsa, ae, f. *Múza*

N

nauta, ae, m. *námořník*

negō, āre, āvī, ātum *popírat*

O

optimus, a, um *nejlepší* (superlativ k bonus, a, um *dobry*)

opulentus, a, um *bobatý, mocný*

ornō, āre, āvī, ātum *zdobit, oslavovat*

orō, āre, āvī, ātum *mluvit, prosit, modlit se*

P

parōchia /paroecia, ae, f. *fara, farnost*

parochus, ī, m. *farář*

parvus, a, um *malý, obyčejný*

patrōnus, ī, m. *patron, ochránce*

pēgma, pēgmatis, n. *lešení, trámoví, bednění*

per *skrze, prostřednictvím-* s ak.

pēs, pēdis, m. *noba, stopa*

pestis, pestis, m. *mor, nákaza*

pictūra, ae, f. *malba, obraz*

plēbānus, ī, m. *farář, plebán*

poēta, ae, m. *básník*

pondus, ponderis, n. *váha*

porta, ae, f. *brána*

post *po, za-* s ak.

praedium, iī, n. *statek, dvůr*

praelātus, ī, m. *vyšší duchovní, prelát*

presbyterium, ī, n. *kněžiště*

prīnceps, prīncipis, m. *přední, šlechtic, kníže*

prō *před (něčím), pro, místo* - s abl.

proprius, a, um *vlastní, zvláštní*

propter *kvůli-* s ak.

puer, ī, m. *chlapec*

pulcher, chra, chrum *krásný, slíčny*

Q

R

residentia, ae, f. *rezidence*

reverendus, a, um *důstojný*

rosa, ae, f. *růže*

ruber, bra, brum *červený*

S

sacristānus, ī, m. *kostelník*

sācrum, ī, n. *svatyně, boboslužba*

sānctus, a, um *svatý*

scrīptūra, ae, f. *psaní, Písmo*

sculptor, sculptōris, m. *sochař*

scūtum, ī, n. *šít, kartuše*

secundum *podle-* s ak.

sepulcrum, ī, n. *hrob, hrobka*

sine *bez-* s abl.

sinister, tra, trum *levý*

socer, eī, m. *tchán*

sonō, āre, uī, itum *zvučet, znít*

spectō, āre, āvī, ātum *dívat se, zkoumat, směřovat*

speculum, ī, n. *zrcadlo*

splendidus, a, um *lesklý, skvělý, zářící*

statua, ae, f. *socha*

stō, āre, stetī, sātūrus *stát, trčet*

strēnuus, a, um *horlivý*

sub + akusativ pod (na otázku **kam?** např. sub mensam *pod stůl*)

+ ablativ pod (na otázku **kde?** např. sub mensā *pod stolem*)

sublevō, āre, āvī, ātum *podporovat*

supplicō, āre, āvī, ātum *pojí se s dativem prosit někoho, modlit se, vzývat*

T

tabulātum, ī, n. *trámový strop*

tener, era, erum *útlý, křehký*

textūra, ae, f. *tkanina*

trāns *přes, za-* s ak.

V

vesper, erī, m. *večer*

vir, virī, m. *muž*

X

xylographus, ī, m. *dřevorytec*